

Beszámoló a Selye Magatartástudományi Társaság 2012. évi tevékenységeiről

A Selye János Magyar Magatartástudományi és Magatartásorvoslási Társaság 1994-ben alakult, 1998 óta tagja a Nemzetközi Magatartásorvoslási Társaságnak (ISBM, International Society of Behavioral Medicine).

A Társaság jelenlegi vezetősége:

Elnök: Stauder Adrienne
Elnökhelyettes: Novák Márta
Főtitkár: Susánszky Éva
Pénztáros: Salavecz Gyöngyvér
Elnökségi tagok: Túry Ferenc, Sándor Imola,
Honlap: www.selyesociety.hu, www.eletkeszsegek.hu

2012. április 3-án elhunyt Dr. Kopp Mária a Selye Magatartástudományi Társaság egyik alapítója és tiszteletbeli elnöke.

A TÁRSASÁG ALAPTEVÉKENYSÉGEI

Alaptevékenységünknek megfelelően, egészségnevelő, egészségmegőrző programokat valósítunk meg, melyek fő célja a stresszel való jobb megküzdés. A Társaság aktív szerepet vállal a hazai és nemzetközi tudományos és szakmai közéletben.

2012. ÉVI KONFERENCIÁK, RENDEZVÉNYEK

Magatartástudományi Világkongresszus (International Congress of Behavioral Medicine, ICBM) 2012.08.29.-09.01. Budapest : 731 fő vett részt, szakmailag és pénzügyileg is sikeres volt, lásd részletes beszámolót.

Magatartástudományi Napok 2012. 06. 14-16. Szeged – a Selye Társaság a budapesti kollegák részvételének szervezésében vett részt.

Társaságunk társszervezője volt Betegoktatók és Egészségnevelők Országos Közhasznú Egyesülete (BEOKE) által meghirdetett III. Országos Betegoktató Versenynek, döntő: 2012. november (részletes beszámoló mellékelve)

OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS

Akkreditált továbbképzések (CME) a SE Magatartástudományi Intézettel együttműködésben:

WÉK: Stresszkezelés elmélete és gyakorlata: 2012. november 9-10.

Kiegészítő kezelő tréning egészségügyi dolgozóknak 2012. október 9.

WÉK Facilitátorképzés: 2012-ben 2 képzés, összesen 18 résztvevő fejezte be az elméleti részt.

WÉK Facilitátoroknak egész napos belső továbbképzés, szupervízió: 5 alkalom. A kiképzett facilitátorok több, mint 40 Williams Életkészségek tréningek tartottak országszerte, > 300 résztvevő számára.

ELNYERT PÁLYÁZATI PROJEKTEK

TÁMOP-5.5.1.B-11/1-2012-0021 „A jövő hídjai” – Békés családokkal és összetartó közösségekkel Józsefvárosban. konzorciumi tagként

OMMF-11-0104 Mérőeszköz fejlesztés a munkahelyi pszichoszociális kockázat értékelésére
OMMF-11-0069 STRESSZkezelés Munkahelyen: Oktatófilm készítése

A Társaság tevékenységei megvalósítása érdekében több szervezettel működik együtt.

- SE Magatartástudományi Intézete
- Egészségporta Egyesület és Napklub Alapítvány
- Emotion: PED-WÉK
- Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége - Emotion Géniusz program: PED-WÉK
- Gordiusz csoport : WÉK vezetőknek /hatékonyság vizsgálat
- Kompania Alapítvány: diák WÉK
- WÉK Facilitátor együttműködési megállapodás módosítása, kiegészítése
- SE TDK Alapítvány - tudományos diákköri konferencia támogatás

A beszámolót a Selye János Magyar Magatartástudományi és Magatartásorvoslási Társaság közgyűlése 2013. március 27-én elfogadta.

Mellékletek:

1. Beszámoló a Magatartástudományi Világkongresszusról
2. Beszámoló a betegoktatók III. Országos Versenyéről

Melléklet 1.

**Beszámoló a Magatartástudományi Világkongresszusról
Budapest, 2012. augusztus 29. és szeptember 1.**

Az 1990 óta két évente megrendezésre kerülő Magatartástudományi Világkongresszus (International Congress of Behavioral Medicine, ICBM) helyszíne az idén Budapest volt. Gyönyörű környezetben, a Budavári Hilton Hotelben és a Magyar Kultúra Házában zajlott 2012. augusztus 29. és szeptember 1. között a rangos tudományos esemény, melynek témaköre **„Az alaptudományoktól a klinikai kutatásokig és a népegészségügyig”** volt. A nemzetközi konferencia helyi szervezői a Selye János Magyar Magatartástudományi és Magatartásorvoslási Társaság (elnök dr. Stauder Adrienne) és a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézet (igazgató dr. Túry Ferenc) munkatársai voltak (dr. Cserhádi Zoltán, dr. Novák Márta, Raduch Csilla, dr. Lőrincz Jenő, Somorjai Noémi, valamint az áprilisban váratlanul elhunyt dr. Kopp Mária professzorasszony).

A tudományos rendezvény igényes szakmai programja 50 országból vonzotta a kutatókat. A magatartásorvoslás területén 26 téma köré szerveződött a mintegy 850 előadás, szimpózium előadás és poszter. A nemzetközi szakmai találkozón résztvevő több mint 700 kutató számára kihívás volt választani a párhuzamosan 8 szekcióban zajló szakmai előadások között, kivételt a meghívott előadók előadásai jelentettek.

A magatartástudomány - a biopszichoszociális szemlélet jegyében - a betegségek kialakulásában és gyógyításában szerepet játszó mentális, lelki és társadalmi folyamatokat vizsgálja, megelőző és gyógyító beavatkozásokat dolgoz ki. A nem megfelelő életmód (mozgáshiány, túlzott mértékű zsír-és szénhidrát fogyasztás, krónikus stressz terhelés) illetve a káros szenvedélyek (dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás, drog és egyéb függőségek) döntő szerepet játszanak a napjaink legnagyobb népegészségügyi jelentőségű krónikus betegségeinek kialakulásában, terápiájában. A konferencia témakörei a tudományág interdiszciplináris és integratív jellege miatt igen szerteágazóak voltak: a szív-érrendszeri megbetegedések, a daganatos megbetegedések, az elhízás és a cukorbetegség, a dohányzás, a mozgásszervi, a funkcionális és szomatiform tünetek magatartásorvoslási vonatkozásai; pszichoszociális tényezők, nemi és életkori sajátosságok egyes betegségek kialakulásában és kezelésében, a viselkedés pszichofiziológiai és epigenetikai háttértényezői, stressz és stresszkezelés. Számos jó gyakorlatról hallhattunk az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés egyéni, közösségi és populációs szintjein, beleértve az internet és egyéb elektronikus eszközök használatával kapcsolatos új tapasztalatokat.

A konferencián résztvevő vezető szakemberek (pl. Jean-Claude MBanya, a Nemzetközi Diabétesz Társaság elnöke, a WHO vezető tanácsadója, Susan Bennett Johnson, az Amerikai Pszichológiai Társaság elnöke, Neil Schneiderman az ISBM alapító elnöke, akit a konferencián életműdíjjal is megtiszteltek, Brian Oldenburg a „Global health, global health policy” nemzetközi program vezetője) kiemelten foglalkoztak a bizonyítékokon alapuló módszerek mindennapi gyakorlatba történő bevezetésének jelentőségével. Hangsúlyozták az interdiszciplináris és a nemzetközi együttműködés fontosságát, továbbá a politikai döntéshozókkal való kapcsolat erősítését, a tudományos ismeretek hatékonyabb érvényesítését a szakértői, szakmapolitikai döntésekben.

Számos pozitív példát is kiemeltek, például az Egyesült Államokban jelentősen sikerült visszaszorítani a dohányzást az ismeretterjesztés, a hatékony leszoktató programok és a törvényi szabályozás együttes alkalmazásával. Szakszerű támogatással hatszor nagyobb

esélyük van a leszokni vágyóknak, mint segítség nélkül (bizonyítékokon alapuló hazai központ pl. a www.leszokasvonal.hu). Afrikában sikerült megállítani a HIV terjedését a felvilágosító és szűrő tevékenység révén, kiemelten a várandós anyákat segítő államilag biztosított programokkal. A magatartásorvoslási módszerek alkalmazását javasolják az Európai Kardiológiai Társaság legfrissebb, 2012-es szakmai irányelvei (JOINT ESC GUIDELINES, European Heart Journal (2012) 33, 1635–1701) az életmódváltás elősegítésére és a pszichoszociális rizikó csökkentésére. A bizonyítottan hatékony struktúrált magatartásorvoslási beavatkozások jelentősen javítják az infarktuson vagy koronária műtéten átesett betegek egészségi állapotát, munkaképességét, életkilátásait, csökkentik ezen betegek kezelési költségeit. Ellenpéldák is vannak: pl. Bulgáriában az egészségügy gazdaságosságát fokozó intézkedések következtében megszűnt a rutin méhnyakrák szűrés, és néhány év alatt ijesztően megnőtt a méhnyakrák miatti megbetegedések és halálozások száma.

Evidenciákkal igazolt kardiovaszkuláris rizikótényező a munkahelyi stressz is. A Japánból érkező vezető szakemberek közül többen, mint például Norito Kavakami, az ISBM leköszönő elnöke, is ezzel a témával foglalkoznak, mert a legjobb életkilátásairól és sikeres gazdaságáról ismert Japánban egyre nagyobb problémát jelent a munkahelyi túlterheltséggel összefüggő egészségromlás. A munkahelyi stressz hazánkban is jelentős probléma, a munkavédelmi törvények is előírják a munkahelyi pszichoszociális rizikó becslését és csökkentését. A konferencián hallhattunk megbízható mérőeszköz kidolgozásáról nemzetközi együttműködés keretében, illetve a stresszel való jobb megküzdést elősegítő, hazánkban is sikerrel alkalmazott magatartásorvoslási programról is (www.eletkeszsegek.hu). Több előadás is foglalkozott az egészségügyi dolgozók egészségi állapotával, a nagyfokú fizikai és érzelmi leterheltség nem csak kiegészítéshez, egészségromláshoz vezet, de jelentősen rontja az ellátás minőségét, megnöveli a hibák és tévedések előfordulásának gyakoriságát.

A viselkedés sejt szintű szabályozásáról, az epigenetikai hatásokról, a gyulladáshoz vezető mediátorok szerepéről is egyre több ismeretünk van. A konferencia egyik felkért előadója Freund Tamás akadémikus volt, aki nagy sikert aratott az idegi ingerület átvitel igen bonyolult témájában tartott nagyon világos, szemléletes előadásával. Megállapításai a cannabinoid receptorok és az endocannabinoidok szerepéről a szorongásos és az epilepsziás tünetek megjelenésben világszinten úttörő jellegűek, és újfajta terápiás lehetőségeket vetnek fel.

A konferencia szomorú hazai vonatkozású eseménye, hogy a konferencia keretében együtt emlékeztek meg a hazai és nemzetközi szakemberekről Dr. Kopp Mária professzor asszonyról, a szakterület kiemelkedő, karizmatikus egyéniségéről, aki áprilisban bekövetkezett váratlan haláláig aktív szervezője volt a konferenciának.

Kopp Mária kezdeményezésére egy a „Magyar tudomány géniuszai” című kiállítás keretében a résztvevők megismerhették a magyar tudomány kiemelkedő alakjait. A nagyon színvonalas és esztétikus posztereket Gál Vilmos, a Magyar Nemzeti Múzeum muzeológusa állította össze, a megvalósítást a Magyar Túrizmus Zrt. támogatta.

Az idei konferencia további kiemelkedő eseménye volt az Encyclopedia of Behavioral Medicine bemutatása. A Springer által kiadott hiánypótló mű a magatartásorvosláshoz kapcsolódó fogalmak, módszerek, ismeretek naprakész összefoglalása, Marc Gellman és Rick Turner szerkesztésében. A négykötetes kézikönyv on-line, elektronikus formában is elérhető lesz, ami még gyorsabb és hatékonyabb keresést, illetve az információk aktualizálást is lehetővé teszi.

A magyar tudományos eredmények nemzetközi elismerése, hogy az International Society of Behavioral Medicine (ISBM) a 2014 és 2016 közti időszak elnöki pozíciójára Dr. Stauder Adriennet, Semmelweis Egyetem docensét választották, aki az utóbbi évtizedben Dr. Kopp

Mária munkatársaként aktívan részt vett a Nemzetközi Magatartásorvoslási Társaság tevékenységeiben.

Az ICBM2012 világkongresszus védnökei:

Balog Zoltán miniszter, Emberi Erőforrások Minisztérium

Dr. Pálincás József elnök, Magyar Tudományos Akadémia

Dr. Réthelyi Miklós korábbi miniszter, Nemzeti Erőforrás Minisztériuma

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Miniszterelnöki Hivatal

Dr. Szél Ágoston rektor, Semmelweis Egyetem

Dr. Tulassay Tivadar, korábbi rektor, Semmelweis Egyetem

Fenti csak ízelítő a nagyon sok izgalmas témakörből, az új eredményeket bemutató előadásokból. A konferencia absztraktkötete, illetve a témakörhöz kapcsolódó széleskörű szakirodalom a Magatartástudományi Intézet könyvtárában elérhető. A konferencia részletes programja a <http://www.icbm2012.com/> honlapon található.

Dr. Stauder Adrienne,

a Selye János Magyar Magatartástudományi és Magatartásorvoslási Társaság elnöke

Melléklet 2.

Beszámoló a betegoktatók III. Országos Versenyéről

A Betegoktatók és Egészségnevelők Országos Közhasznú Egyesülete (elnök: Dr. Tahy Ádám) 2012-ben rendezte meg a III. Országos Versenyét, amelyen 54 versenyző vett részt, közülük 16 került a döntőbe. Az orvosok-orvostanhallgatók kiemelkedően jól szerepeltek: a 16 döntőbe jutott közül 7 orvos és 2 orvostanhallgató volt. Rajtuk kívül 2 diplomás ápoló, 1-1 dietetikus, egészségnevelő-egészségfejlesztő, védőnő, klinikai lelki gondozó/lelkész és kommunikációs munkatárs került a legjobb 16 közé.

A döntő 2012. november 24-én volt. A verseny győztese Bodor Klára Sarolta, Nógrád megyei egészségfejlesztő lett "A legbátrabb szó" előadással a dohányzás megelőzésről a fiatalok körében. A második helyezést dr. Megyeri Tamás pályakezdő orvos nyerte el a "Férfidolgok" című, tizenéves fiúknak szóló előadásával. A harmadik díjat Beck Mónika, az Országos Mentőszolgálat kommunikációs munkatársa "Van élet szívbetegség után is?" című, szívritmus szabályozóval élőknek szóló előadása kapta (amely a közönség-zsűri díját is elnyerte).

A Selye János Magatartástudományi Társaság társszervezőként vett részt a verseny megvalósításában. A Társaságunk részéről Raduch Csilla jelentős részt vállalt a sikeres lebonyolításban, a beküldött pályamunkákat fogadta és a verseny adminisztrációját koordinálta.

További információ: <http://www.beoke.hu/index.php/verseny/204-beszamolo-a-betegoktatok-es-egeszsegnevelok-iii-orszagos-versenyrol.html>